

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

VII. An duæ naturæ, humanę v. g. terminatæ subsistentiâ unâ; vel è contrâ una natura duabus subsistentiism, essent duo homines, an unus dumtaxat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

ditam, &c. ergo subsistentia modus non potest constituere naturam subsistentem per modum alium superadditum.

CCII. Confirmatur ex P. Oviedo: actio, quia per seipsam respicit hoc Principium efficiens, non potest, mediante modo superaddito, aliud Principium respicere, ergo idem est de subsistentia modo.

CCIII. Resp. distinguendo assumptum; modus respectu proprii modificati, & ut modus, est actuale exercitium, est communicatio, &c. concedo assumptum: respectu alieni, & ut res, nego assumptum; similiter distingue consequens.

Ad Confirmationem

CCIV. Resp. negando antecedens; eodem enim modo Philosophandum de actione, unionem, &c. ac de subsistentia & aliis; si enim actio creativa, v. g. uniretur per unionem superadditam (ut docebimus infra) alieno subiecto sub ratione actionis, sive ut actio, & non tantum ut passio, recte quidem illud subiectum diceretur ab actione respici medio modo superaddito, & recte denominaretur creare *ut quod*, quia ab inesse ad denominari bene sequitur; non tamen *ut quo*, quia denominatum *quo* actionis, est id, à quo actio egreditur; à subiecto verò illo alieno, cui mediante unionis modo superaddito uniretur, non egrederetur.

CCV. Obijcies 2°, unio istius modi ad naturam extraneam terminata, erit naturalis, vel supernaturalis; neutrum dici potest, ergo, &c. Probatur minor; non imprimis naturalis, quia erit supra exigentiam istius naturæ extraneæ, & naturalem existendi modum subsistentiæ in duabus naturis; neque etiam supernaturalis, quia afficiet duo extrema secundum eandem entitatem naturalia, ergo, &c.

CCVI. Resp. fore naturalem in substantia propter rationem allatam; supernaturalem tamen quoad modum, quia duo extrema afficiet secundum modum existendi supernaturalia; nam naturæ supernaturale est subsistere subsistentiæ alienæ, & subsistentiæ supernaturale est, dare naturæ extraneæ subsistere.

R E S O L U T I O I I.

CCVII. Dico 2°, in sententia admittente subsistentiam creatam esse duas negationes, non potest natura creata supernaturaliter terminari duplici subsistentiâ, quarum altera sit creata, sive non Divina. Hanc Resolutionem dicit P. Poncius Metaph. Disp. 18. esse clarissimam, sic ut Scotus putat illam non relinquere locum Contradictionis.

CCVIII. Probatur, quia natura non potest affici de novo negationibus, nisi per unionem realem eorum ad se, aut definitionem contradictorii; sed ad hoc, ut natura creata supernaturaliter terminaretur duplici subsistentiâ, alterutro modo deberet affici, quod non potest, ergo, &c. Probatur minor pro prima parte; quia, præterquam quod non magis intelligi possit unionem positivam terminari ad negationem, quam ens recipi in nihilo, & nihil recipere ens; hoc ipso, quod esset talis unio, non esset negatio communicationis, sed ipsa communicatio alteri, quam proprio supposito, ergo, &c. minor pro secunda parte, quod non potest, patet; quia natura creata non habet in se contradictorium, sive subsistentiam positivam, ad cuius definitionem affici possit novâ negatione, ergo, &c.

D V B I U M V I I.

An dua natura, humane v. g. terminata subsistentiâ unâ; vel è contrâ una natura duabus subsistentiis, essent duo homines, an unus dumtaxat.

ANte Resolutionem

CCIX. Hic suppono ea, quæ Disp. 4^a Præparamenti Logici Dubio 2° suppositi & resoluti. His itaque suppositis, sit

R E S O L U T I O.

CCX. Dico contra Marsilium, Gabrielem, Suarezem, Molinam, Conimbricenses, &c. in primo casu dubii forent duo homines, & una persona; in secundo, duæ personæ, & unus homo, si ille intelligatur de subsistentia Divina; si verò de creata, in primo casu erunt duo homines, & duæ personæ; in 2° unus homo, & una persona.

CCXI. Probatur, quia ex dictis in Logica loco citato, concreta sive substantialia, sive accidentalia, sive adjunctis nominibus numeralibus, sive non, multiplicantur per solam multiplicationem rectorum, & licet obliqua, sive formæ tantum, infinites multiplicentur, non multiplicantur: quorum ratio est, quia propositiones verificantur ratione solius identitatis inter prædicati & subiecti propositionis recta; atqui homo, utpote concretum expressum per nomen naturæ, dicit in recto naturam, uti & creata persona; persona verò Divina subsistentiam; ergo, &c.

CCXII. Nec dicas cum Caramuel Mataphysica libro 2° Disputatione 13, ex his sequi hujus propositionis, *Deus est homo*, esse hunc sensum, *Deitas in persona est humanitas in persona*; ex quo sequitur (inquit) hanc propositionem debere admitti, *Deitas est humanitas*, quæ absolute est erronea: ne id dicas (inquam) quia licet concreta homo & Deus simpliciter & absolute accepta, dicant naturam in recto & personalitatem in obliquo; non tamen ex Hypothesi quod accipiantur pro Christo, uti in illa propositione supponi debet; nam extra Christum hæc propositio, *Deus est homo*, esse hunc sensum, *Deitas in persona est humanitas in persona*; ex quo sequitur (inquit) hanc propositionem debere admitti, *Deitas est humanitas*, quam merito reprehendit: Ex Hypothesi ergo quod accipiantur pro Christo allata propositio, *Deus est homo*, æquivalet huic *Christus est homo*, cuius hic est sensus, *Christus est natura humana subsistens in personalitate Verbi*; hæc verò *homo est Deus*, æquivalet huic, *Christus est Deus*, cuius est hic sensus, *Christus est natura Divina subsistens in personalitate Verbi*: quia tamen monuimus in Logica loco citato, de eo quod importat subiectum in recto, ubi supponitur pro Christo, judicandum secundum prædicatum, quod ipsi attribuitur; hujus propositionis, *Deus est homo*, melius dicitur esse hic sensus, *Natura humana subsistens in personalitate Verbi est homo*; & hujus, *Homo est Deus*, hic, *Natura Divina subsistens in personalitate Verbi est Deus*; ratio est, quia subiectum ibi sumitur pro Christo præcisè accepto sub ea ratione, sub qua illi prædicatum convenit, (ut omnes fatentur debent) nec sub alia ratione ipsi convenit. Quod verò dicit Caramuel hujus propositionis *Deus est homo*, hunc esse sensum, *Persona habens Deitatem est persona habens humanitatem*, aperte falsum est, ut constat, tū ex propositionibus

positionibus fidei contra allatis in Præparamento Logico; tum quia apertè sequeretur hanc propositionem esse veram, *Deus alium Deum generat*, sicut verum est, *persona habens Deitatem, generat aliam personam habentem Deitatem*. Id autem nullus Catholicorum admisit.

CCXIII. Confirmatur antecedentis probatio, quia alioqui concreta multiplicarentur per multiplicationem obliqui; quo casu essent tres Dii; quia nomen *Deus* dicit personalitatem in obliquo, quæ est trina: item in divinis esset unica persona, quia nomen *personæ* dicit naturam in obliquo, quæ est unica; atqui hæc sunt hæretica, ergo, &c. major & minor patent ex suppositis in Præparamento Logico sæpius citato.

CCXIV. Respondet Caramuël loco citato non fore tres Deos, licet nomen *Deus* importet solam personalitatem in recto, & consequenter (inquit) multò minus, si eam importet in obliquo tantum: ratio ipsius est, quia licet sint futuri tres habentes Deitatem, non sunt tamen futuri tres habentes Deitates. Sed

CCXV. Contra 1°. hinc sequitur nequidem fore tres personas in divinis; quia si ad multiplicationem nominum naturæ, ut est *Deus*, requiratur multiplicatio rectorum & obliquorum, quam ibi requirit; etiam requiratur ad multiplicationem personarum, quæ in divinis (cum Deitas sit immultiplicabilis Physicè) reperiri non potest; unde in divinis esse non poterunt tres personæ, quod iterum est hæreticum.

CCXVI. Contra 2°. concreta multiplicantur eo solo, quod importatur in recto, multiplicato; sed secundum Caramuëlem, nomen *Deus* in recto dicit personam, sive rem habentem Deitatem, ergo si tres personæ, sive tres res habentes Deitatem, sunt tres Dii consequenter, quod est error pejor priore.

CCXVII. Contra 3°. concretum *Deus* juxta Caramuëlem in recto dicit unam personam, vel tres? si primum, ergo tres personæ non sunt *Deus*, quia tres personæ non sunt una persona; vel sunt tres Dii, sicut sunt tres unæ personæ, sive tertio una persona: si secundum, ergo Pater non est *Deus*, Filius non est *Deus*, &c. quia nec Pater est tres personæ, nec Filius est tres personæ: unde exorbitat Caramuël, cum se ducem præfigit aliis, ne (inquit) in exorbitantias erroneas incautè incident.

CCXVIII. Adde mentem Sancti Thomæ obscuram esse, si dicas ipsum, 3^a. parte, quæstione 3^a. articulo 7°. 1^a. parte quæstione 39^a. & articulo 40. (ubi ad multiplicationem concreti substantivi, requirit multiplicationem significati magis principaliter & expressè importati) loqui de significato magis principaliter importato in ordine ad veram prædicationem, quod est rectum; & attendas ipsum nostram sententiam expressè docere in tertium distinctione 1^a. quæstione 2^a. articulo 30.

D V B I V M VIII.

An forma accidentalis, sit per se immediatè à persona positiva, etiam divina, assumptibilis.

ANtè Resolutionem, quia specialis est difficultas pro persona divina.

CCXIX. Suppono ex dicendis de unione humanitatis ad Verbum. 3^a. parte Theologiæ, unionem

R. P. Francisci Bone Spei Physica.

hypostaticam, id est, naturæ humanæ in hypostasin Verbi, nihil aliud esse, quàm productionem naturæ humanæ in personalitate Verbi adhæsivè, id est, cum intima ad personalitatem Verbi præsentia; quia tamen omnes personalitates divinæ sunt invicem summè penetratæ, seu intimè præsentès, propter quod docet P. Amicus Postremò editus, 3^a. parte, Mysterium Incarnationis esse intelligibile; addèdum illam productionem dicere essentialem ordinem ad solam personalitatem Verbi, sicut illa sola incarnatur (& sic de similibus); alioqui omnes personæ simul hypostaticè unirentur, ut patet, quod est hæreticum: quomodo autem id fieri possit non est hujus instituti, & commodius 3. p. declarabitur, multum tamen juvant ad illius intelligentiam dicta in Logica Tract. 1°. Disp. 2^a. Dub. 5°. hóc autem supposito, sit

R E S O L U T I O.

CCXX. **D**Ico: forma accidentalis est per se immediatè assumptibilis à persona Divina. Ita Almainus in 3. dist. 2. q. 2. Marfil. ibidem q. 3. Gabriel in 3. dist. 1^a. q. 2. art. 2°. Major in 3um Dist. 2. q. 3. P. Magister noster Bacho in 3um Dist. 3. art. 2°. *infinita suppositibilitas* (puta activè ut sit *suppositivitas*) sufficit ad suppositandum omne suppositabile cujuscunque rationis. Itè Valentia 3. part. Disp. 1^a. q. 4. puncto 10. à §. & hæc quidem, ubi testatur eam esse communiorè & veriorè. est contra Suarem 3. p. tom. 1°. ad 4. quæstionem Disp. 14. sect. 4^a. item Vasquez ibidem Disp. 30. cap. 5°. Albertinum, Ragusa, & alios quos citant.

CCXXI. Probaret aliquis ex D. Thoma 3^a. part. *accidens unitur personæ in persona*; item ex Porphyrio capite 9°. *accidens semper in subjecto subsistit*: Verùm Sanctus Thomas loquitur de unione mediata in persona, mediante scilicet humanitate Christi, ex qua non rectè infertur, posse supernaturaliter dari immediatam; nam multa naturaliter fieri possunt, quæ supernaturaliter immediatè fieri non possunt, ut homo immediatè per ubi ubicatur, per albedinem albatur naturaliter, non potest tamen immediatè per se supernaturaliter, & sic de aliis: Porphyrius verò per ly *subsistit*, intelligit subjectatur; quia verisimilius est subsistentiam non agnovisse: quare probatio ista non est solida. Igitur aliter

CCXXII. Probatur 1°. quia sicut forma accidentalis supernaturaliter produci potest productione essentialiter connotante corpus, vel animam intimè præsentem, ita supernaturaliter productione connotante essentialiter subsistentiam Verbi v.g. intimè præsentè; atqui illo casu forma accidentalis immediatè assumeretur à persona Divina, ergo, &c. minor & consequentia patent; ex præsupposito ad Resolutionem. Major probatur à paritate rationis.

CCXXIII. Probatur 2°. forma accidentalis est immediatè naturaliter producibilis in substantia Petri subjecto, ergo & supernaturaliter in substantia Verbi termino: Probatur consequentia, quia in utroque dici potest terminari, sed diversimodè, ut consideranti patebit, ergo, &c.

CCXXIV. Dixi *supernaturaliter*, quia si posset subsistentia Divina naturaliter uniri accidenti, à fortiori naturaliter posset uniri substantiæ creatæ, sive naturæ humanæ; unde Mysterium Incarnationis non esset *supernaturale*; quod unanimiter negant Theologi.

E Objicies